

Anita Chodkowska  
(Warszawa)

## MATERIAŁY WITOLDA BIERNAWSKIEGO

### III-61

Witold Biernawski urodził się 2 grudnia 1898 r. w Sosnowicy. Jego ojciec Waław był magistrem farmacji, a matka Helena z domu Ossowicz, nauczycielką muzyki. W 1900 r. rodzina przenieśli się do Warszawy, gdzie Witold Biernawski podjął naukę w 7 klasowej Szkole Handlowej Zgromadzenia Kupców m. Warszawy Naukę. Po śmierci ojca w 1914 r. i wybuchu I wojny światowej zmuszeni wydarzeniami wojennymi, wraz z matką i siostrą wyjechali w 1915 r. do Moskwy. Tam, ukończył szkołę średnią Zyblina nagrodzony srebrnym medalem i rozpoczął studia na Wydziale Mechanicznym Warszawskiego Instytutu Politechnicznego im. Cara Mikołaja II, który po ewakuacji z Warszawy funkcjonował w Niżnym Nowogrodzie i wkrótce przekształcony został w miejscowy Instytut Politechniczny. W 1917 r. uczestniczył, jako dziesiętnik, wraz z grupą studentów w szturmie na więzienie dla więźniów politycznych i do jesieni 1918 r. pracował w Komisariacie Spraw Wewnętrznych w Moskwie i w tym samym roku, we wrześniu wrócił do kraju.

11 listopada 1919 r. ochotniczo wstąpił do wojska polskiego. Służył w 3 pułku ułanów, przeniesiony w wyniku odniesionych ran do polowego szefostwa Inżynierii i Saperów przy Naczelnym Dowództwie i Grupie Fortyfikacyjnej nr 8. Jednocześnie kontynuował studia na Politechnice Warszawskiej, dodatkowo studiując fizykę na Uniwersytecie Warszawskim i pracując zawodowo.

Od 1922 r. pracował jako asystent przy Katedrze Obróbki Metali Politechniki Warszawskiej ucząc jednocześnie na kursach maturalnych i w szkołach średnich fizyki i matematyki. Uzyskał absolutorium z prawem nauczania fizyki w 1929 r. oraz dyplom inżyniera mechanika na Wydziale Mechanicznym Politechniki Warszawskiej w 1932 r.

W latach 1923-1938 był asystentem, potem starszym asystentem przy Katedrze Wytrzymałości Materiałów Politechniki Warszawskiej, a w kolejnym roku przy Katedrze Metalurgii i Metaloznawstwa, po czym wrócił na Katedrę Obróbki Metali, jako kierownik laboratorium.

W latach 1932-1939 pracował w Państwowych Wytwórnich Uzbrojenia.

W 1934 r. wziął udział w wyprawie polarnej na Spitsbergen pracując w grupie fotogrametrycznej obsługując 3 radiostacje i nakręcając film popularno-naukowy. Między 1938 a 1939 prowadził wykłady zleczone z zasad skrawania na Politechnice Warszawskiej jako adiunkt.

Po wybuchu wojny wziął udział w tajnym nauczaniu na Wydziale Mechanicznym Politechniki Warszawskiej (na Kursach Kreśleń Technicznych inż. Zenona Jagodzińskiego) i Wyższej Szkole Technicznej. Produkował w warsztacie politechnicznym części broni i materiały łatwopalne.

Aresztowany w 1944 r. był więziony na Pawiaku. Podczas powstania warszawskiego został wywieziony do obozu w Pruszkowie, skąd dzięki pomocy tamtejszych lekarzy uciekł do Krakowa. W Krakowie podjął pracę w szkole technicznej Staatliche-Technische Prufanstalt założonej w 1942 r.

Po zakończeniu wojny włączył się w prace organizacyjne nauki polskiej. W lipcu 1945 r. habilitował się na podstawie rozprawy pt. *Obróbka skrawaniem* i rozpoczął pracę na Akademii Górniczej. W latach 1946-1947 był zastępcą profesora i kierownika Zakładu Mechanicznej Obróbki Materiałów Wydziału Elektromechanicznego Akademii Górniczo-Hutniczej. Jednocześnie w latach 1946-1948 pełnił funkcję zastępcy profesora i kierownika Zakładu Mechanicznej Obróbki Metali Wydziału Elektromechanicznego Akademii Górniczo-Hutniczej oraz zastępcą profesora i kierownika Zakładu Mechanicznej Technologii

Materiałów na Wydziale Mechanicznym Politechniki im. W. Pstrowskiego w Gliwicach. W 1947 r. został mianowany profesorem nadzwyczajnym AGH i objął Katedrę Mechanicznej Obróbki Materiałów.

Mianowany prorektorem Akademii Górniczo-Hutniczej (1948-1951), kierował tam Katedrą Mechanicznej Obróbki Materiałów i Zakładem Obróbki Metali Wydziałów Politechnicznych. Niemalżew tym samym czasie (od 1949 do 30.VI 1957) był dyrektorem Instytutu Obrabiarek i Obróbki Skrawaniem w Krakowie.

W 1951r. był przewodniczącym i głównym referentem Sekcji Budowy Maszyn i Technologii Mechanicznej na I Kongresie Nauki Polskiej. Od 1952 r. był członkiem korespondentemnowo utworzonej Polskiej Akademii Nauki przewodniczącym Sekcji Ogólnych Podstaw Technologii Budowy Maszyn PAN. W 1954 r. mianowany profesorem zwyczajnym.

Witold Biernawski był członkiem licznych towarzystw naukowych, oraz PZPR. W 1952 r. był posłem na Sejm.

Był autorem wielu oryginalnych konstrukcji przyrządów pomiarowych, jak chronometru kondensatorowego WB 2, dynamometru do pomiaru sił skrawania WB 5, gładkościomierza WB 4, aparatów elektromagnetycznych do badania pęknięć i zanieczyszczeń stali i innych, oraz 38 artykułów i 2 skryptów a także licznych publikacji popularno-naukowych. Wprowadził tzw. produkcję dydaktyczną nakręcając film naukowy przedstawiający metodę promieniowego toczenia.

Odznaczony Orderem Sztandaru Pracy I klasy, (1949) Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (1952), srebrnym i złotym Krzyżem Zasługi (1948) za prace dla przemysłu i nauki.

Ożeniony z Jadwigą [Marią ?] Stefańską, z którą mieli córkę Elżbietę.

Zmarł 30 czerwca 1957 r. w Warszawie. Pochowany na cmentarzu Wojskowym na Powązkach (kwatery B2-12-10).

Jego nazwiskiem nazwano lodowiec na Spitsbergenie. W 1972 r. został patronem szkół zawodowych w Świebodzinie.

Materiały Witolda Biernawskiego zostały zakupione decyzją Komisji Oceny Zakupów w 1958 r. (ks. nab. 187) od wdowy po W. Biernawskim. Zostały one wstępnie uporządkowane przed przesłaniem do Archiwum. Inwentaryzacją spuścizny, której rozmiar wynosi 1,05 m.b., zajęła się w 2023 r. Anita Chodkowska. Spuścizna zawiera materiały z lat [1935]1944-1957, podzielone na 4 zasadnicze grupy zgodnie z „Wytycznymi opracowania spuścizn archiwalnych”. Przekazane dokumenty ułożone były tematycznie w teczkach, do obwoluty których wklejono spis znajdującej się tam zawartości. W związku z tym zachowano także układ w obrębie jednostki, tam gdzie było to możliwe. Szanując zastały układ porządkująca zdecydowała o jak najmniejszej ilości zmian. Polegają one jedynie na drobnych wyłączeniach pewnych partii akt i umieszczeniu ich w odrębnych jednostkach.

W grupie I umieszczono wszystkie materiały twórczości naukowej, bez rozdzielania ich na podgrupy. Znalazły się tam 32 j.a. z lat 1935-1957. Zachowano tytuły jednostek nadane im przez przekazującego spuściznę i uzupełniono aneksami.

W grupie II znalazły się materiały działalności organizacyjno-naukowej, dydaktycznej, opiniodawczej, wydawniczej i społecznej pochodzące z lat 1945-1957 i ułożone w 6 j.a.

Na III grupę składa się jedna jednostka, stanowiąca zbiór materiałów biograficznych z lat 1949-1957.

W grupie IV załączników umieszczono 3 j.a. z 1947 r. i niedatowane, które zawierają pracę dyplomową napisaną pod kierunkiem autora spuścizny oraz 2 artykuły napisane na bazie jego prac.

W Archiwum spuściźnie nadano sygnaturę III – 61, liczy ona 42 jednostki, do inwentarza dołączono 9 aneksów oraz zestawienie sygnatur. Na platformie szukajwarchiwach zespół ma nr 302/181/0.

### **Źródła i bibliografia**

*Materiały Witolda Biernawskiego*, Archiwum PAN, III-61, j.a. 39.

Józef Piłatowicz, *Witold Biernawski[w:] Słownik biograficzny techników polskich* Warszawa 1995, z. 6, s. 13-15.

*Witold Franciszek Marian Biernawski*

[https://historia.agh.edu.pl/wiki/Witold\\_Franciszek\\_Marian\\_Biernawski](https://historia.agh.edu.pl/wiki/Witold_Franciszek_Marian_Biernawski) dostęp 11.12.2023

## **PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI INWENTARZA**

<b>I. Skrypty, prace, artykuły, referaty, materiały warsztatowe</b>	<b>1-32</b>
<b>II. Materiały działalności organizacyjno-naukowej, dydaktycznej, opiniodawczej, wydawniczej i społecznej</b>	<b>33-38</b>
<b>III. Materiały biograficzne</b>	<b>39</b>
<b>IV. Załączniki</b>	<b>40-41</b>
<b>Aneksy 1 - 9</b>	

### **I. SKRYPTY, PRACE, ARTYKUŁY, REFERATY, MATERIAŁY WARSZTATOWE**

#### *1. Wiórowa obróbka metali*

Skrypt  
1944, rkp., pow., l., k.

#### *2. Obróbka skrawaniem*

Praca habilitacyjna, artykuły, rysunki, wykresy  
1945-1956, rkp., masz., l., k. zob. aneks 1

#### *3. Jw.*

Artykuły, referaty, rysunki, wykresy, notatki  
1948-1954, rkp., masz., druk., j. węgierski, pol., l., k. zob. aneks 1

#### *4. Jw.*

Uwagi odnośnie referatu inż. Szulca, notatki, luźne wykresy, obliczenia  
1947-1957 rkp., masz., l., k., fot. 10, fkp. 11

#### *5. Jw.*

Artykuły, referat, wykresy, notatka na konferencję CZPH, komplet ilustracji do pracy, *Gospodarka materiałami narzędziowymi...*, orzeczenia  
1946 -1957, rkp., masz., druk, l. k. fot. 24 zob. aneks 1

#### *6. Jw.*

Artykuły, referat, opinia, wykresy, orzeczenia, notatki, obliczenia  
1951, b.d., rkp., masz., druk, l. k. zob. aneks 1

#### *7. Jw.*

Wykazy tematów prac, notatki, obliczenia  
1950-1957, rkp., l., sz., k.

8. *Teoria obróbki metali skrawaniem*  
Opracowanie, wstęp, rozdziały I-VIII  
1950-1955, rkp., l., k.  
Druk, 1956
9. Jw.  
Opracowanie, rozdziały IX-XIII  
1950-1955, rkp., l., k.
10. Jw.  
Spis autorów, spis rysunków, rysunki, wykaz zmian  
1950-1955, rkp., l., k.
11. Jw.  
Opracowanie, przedmowa, wstęp, rozdział I-IV  
1950-1952, rkp., masz., l., k. fot. 12
12. Jw.  
Opracowanie, rozdziały V-VII  
1950-1952, rkp., masz., l., k. fot. 54
13. Jw.  
Opracowanie, rozdziały VIII-X  
1950-1952, rkp., masz., l., k. fot. 16
14. Jw.  
Opracowanie, rozdziały XI-XIII, spis rzeczy, spis rysunków, wykaz autorów, errata  
1950-1952, rkp., masz., l., k.
15. Jw.  
Fragmenty wykładów, notatki  
1945-1952, rkp., l., k.
16. *Pomiar sił i momentów*  
Artykuły, projekt, rysunki, wykresy  
1948-1954, rkp., masz., l., k. fot. 7 zob. aneks 2
17. Jw.  
Artykuły, projekt, wykaz zmian i uzupełnień do referatu, *Metoda wyznaczania sił...* rysunki, materiały do badań m.in. pomiaru sił i momentów na ostrzu noża, wykresy  
1948-1954, rkp., masz., l., j. ang., franc., pol., k. fot. 10 zob. aneks 2
18. Jw.  
Wyznaczanie zależności, arkusze pomiarowe, uwagi do cechowania, ważne stwierdzenie, materiały i notatki z badań, wyniki pomiarów momentów, wykresy obliczenia  
1954, b.d., rkp., l., k. fot. 52

19. *Zagadnienia narzędziowe*

Artykuły, notatki, obliczenia i wykresy dotyczące zwijania się wiórów, realizacja udoskonalenia technicznego mimośrodowego zwijacza wiórów WB-7, opinie m. in. O nożu Kolesowa, ustalanie zależności, orzeczenia, korespondencja  
1946-1955, rkp., masz., l., k., fot. 51 aneks 3

20. *Spiekane tlenki metali*

Materiały do pracy, artykuły, *Spiekane tlenki metali – nowy materiał narzędziowy; Od kamienia łupanego do spieków ceramicznych*, sprawozdania z prac Zakładu Konstrukcji Maszyn, notatki, wyliczenia  
1953 – 1957, rkp., masz., l., k. fot. 16

21. W.B., Jan Kaczmarek, *Wydajność właściwa obrabiarek uniwersalnych Szttywność obrabiarek*

Artykuły, tablice z wykładów, orzeczenie w sprawie tokarki  
1946-1957, rkp., masz., druk, l., sz., k

22. *Zagadnienia gładkości i pomiarów*

Artykuły, referat problemu, zagadnienia, materiały do dyskusji, opinie i wypowiedzi, obliczenia, bibliografia tematu  
1953, b.d., rkp., masz., l., j. ros., pol., k. fot. 22

23. Jw.

Rysunki, tablice, wykresy, sprawozdanie z prac Zakładu Miernictwa  
1954- 1956 rkp., masz., l., k. fot. 32

24. *Wpływ obróbki ultradźwiękowej na proces starzenia stali sprawdzianowej*

Harmonogram prac, wytyczne, protokoły badań, sprawozdanie z prac badawczych bibliografia  
1954-1956, rkp., masz., l., k., fot

25. *Zastosowanie izotopów w nauce o obróbce skrawaniem*

Protokół z zebrania Podkomisji dla zorganizowania Studium Techniki Jądrowej przy AGH, notatka z konferencji PKPG na temat izotopów, obliczenia, zadania  
1955, rkp., masz., l., k.

26. W.B., Jan Kaczmarek, *O unowocześnienie kalkulacji warsztatowej*

*Wynik ekspertyzy, dokonanej dnia 15 lipca 1946 r. na podstacji w Byczynie na terenie elektrowni w Jaworznie...*

*Chronometredifferentiel a condensateur...*

*Metoda stroboskopowa w zastosowaniu do pomiaru siły tłoczenia pras korbowych*

Artykuły, referaty

1935-1949, rkp., masz., j. franc., pol., l., k.

Druk, poz. 3, 1937

Poz. 4 „Przegląd Mechaniczny” 1935 nr 2

27. *Nauczanie i postęp techniczny*

Przemówienia, wystąpienie, referaty, notatki z dyskusji, ankieta  
1946-1956, rkp., masz., l., k. zob. aneks 4

28. Nauka w ZSRR  
Artykuły, referaty, konspekty przemówień, teksty wystąpień radiowych  
1948-1953, rkp., masz., l., k. zob. aneks 5
29. *Współpraca nauki z praktyką*  
Artykuły, referaty, wystąpienia, wywiady radiowe w tym do radia francuskiego  
1950-1954, rkp., masz., j. franc., pol., l., k. zob. aneks 6
30. *Tablice nomograficzne dla toczenia metali*  
Wykresy, tablice  
1950-1953, rkp., druk, l., k.
31. Obróbka skrawaniem, spiekaniem metali  
Notatki, spis literatury  
1950, b.d., rkp., j. pol., ros., l., k.
32. Mechanika  
Tłumaczenia z literatury obcej z uwagami W.B., bibliografie, streszczenia  
1950– 1956, rkp. masz., j. ang., niem., pol., l., k. fot., 2, fkp. 32

## **II. MATERIAŁY DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACYJNO-NAUKOWEJ, DYDAKTYCZNEJ, OPINIODAWCZEJ, WYDAWNICZEJ I SPOŁECZNEJ**

33. *Współpraca w sprawach naukowych*  
Korespondencja wychodząca i wpływająca  
1945- 1955, rkp., masz., l., k. zob. aneks 7
34. *Dorobek naukowy i działalność, prace kandydackie, skrypty i artykuły*  
Opinie, oceny, recenzje, korespondencja  
1949-1957, rkp., masz., l., k. zob. aneks 8
35. I Kongres Nauki Polskiej  
Skład prezydium w obradach sekcji, uchwały przemówienia powitalne, depesze,  
sprawozdanie, odczyt  
1951, rkp., masz., l., k.
36. Jw.  
Referaty i wystąpienia W.B.  
1951, rkp., masz., l., k. zob. aneks 9
37. Polska Delegacja Ministerstwa Oświaty w ZSRR  
Plan pobytu, notatki z pobytu, materiały do projektowanej książki  
1949, rkp., masz., druk, j. pol., ros., l., k.
38. Polski Komitet Normalizacyjny  
Protokoły, opinie, korespondencja  
1947-1956, masz., l., k.

## **III. MATERIAŁY BIOGRAFICZNE**

39. *Dane osobowe*

Fotografia, życiorys, wykaz ważniejszych prac, wypowiedź na temat rozkładu dnia pracy, dane bibliograficzne dla PAN, korespondencja z PAN, nekrolog 1949-1957, rkp., masz., druk, l., k. fot. 1

#### IV. ZAŁĄCZNIKI

40. Latour Andrzej de; *Badania stali szybko tnących*  
Praca dyplomowa wykonana pod kierunkiem W.B.  
1947, masz., l., k.
41. Gołąb S., *Problem Biernawskiego*  
Artykuł, obliczenia  
B.d, rkp., l., k.
42. Andrzej Sadowski, *Gładkościomierz Biernawskiego do odwzorowywania cieniem nierówności powierzchni*  
Artykuł, wykresy, fotografie  
B.d., masz., l., k.

#### ANEKS 1

- J. 2 *Obróbka skrawaniem*  
*Stwierdzenie zależności  $P=f/a, b/$*   
*Uwagi do pracy prof. Hornunga*  
*Pomiar sił skrawania oraz współczynników spęczenia materiałów*  
*Sprawozdanie z pomiaru siły przyczepności 1952*  
*Analiza sił występujących podczas skrawania 1953*  
*Wyprowadzenie wzoru na siłę  $P$  z 1953*  
*Problem: istnieją wzory wyprowadzania na drodze teoretycznej na siłę skrawania 1954*  
*Badania wpływu ścinania powierzchni przyłożenia na drgania noże ... 1954*  
*Opory właściwe skrawania 1945*  
*Opory właściwe skrawania*  
*Wykorzystanie danych z doświadczeń N. Zorewa 1950-1951*  
*Obliczanie danych z wykresu ...*  
*Praca właściwa skrawania przy parametrach  $g/p$  1 stosowanych przy skrawaniu dużymi posuwami 1954*  
*Metodyka obliczania pracy właściwej tarcia zewnętrznego... 1954*  
*Udział pracy właściwej tarcia w pracy właściwej skrawania*  
*Praca na temat mechaniki tworzenia się wióra z warstwy skrawnej*  
*... Dla zwiększenie procesu spęczenia...*
- J. 3. Jw.  
*Analiza zjawiska spęczenia przy uwzględnieniu dwukierunkowego spęczenia wióra*  
*Kiserletivizgalatok a forgacskepzes teren 1954*  
*Materiały do pracy dotyczącej spęczenia stali, miedzi, aluminium...*  
*Wpływ szybkości i temperatury na wielkość naprężeń ... 1951*  
*Pomiar obszaru odkształceń plastycznych... 1954*  
*Odkształcenie plastyczne pręta ściskanego siłą bezwładności*  
*Siły i odkształcenia występujące przy skrawaniu udarowym*  
*Naprężenia*  
*Obliczenie okresu najwyższej wydajności*

*Próby ustalenia wpływu szybkości v i posuwu p na godzinową wydajność obrabianych sztuk*  
1950

*Ekonomiczny czas skrawania... Obliczenie jednostkowej długości czynnej krawędzi skrawającej*

*Wpływ jednostkowej długości czynnej krawędzi tnącej... 1948*

*Powiązanie pola temperatur warstwy skrawanej...*

*Wzór Hertza*

*W nawiązaniu do artykułu [...] K. Skrivana 1954*

J. 5 Jw.

*Obróbka skrawaniem 1957*

*Metoda promieniowego toczenia jako ekonomiczna metoda określania wydajności... 1948*

*Wyznaczanie błędu w metodzie Van Dongena 1946*

*Porównanie pomiarów trwałości narzędzi metodą Taylora i Van Dongena...*

*Próby Van Dongena w zastosowaniu przy badaniu obrabialności żeliwa*

*Orzeczenie dotyczące stali szybko tnących... 1947*

*Gospodarka materiałami narzędziowymi w świetle naszych możliwości surowcowych 1947*

*Badania wydajności krajowych stali szybko tnących 1948*

*Nowe metody określenia wydajności narzędzi i obrabialności materiałów 1948*

*Podstawy fizyczne i historia szybkościowego skrawania 1950*

*Naukowe podstawy doboru optymalnych parametrów skrawania... 1952*

J. 6 Jw.

*Opinia w sprawie zastosowania szybkościowej obróbki metali...*

*W.B., Andrzej Józefik, Siłomierz elektryczny WN5 do pomiaru oporu skrawania*

*W.B., Jan Kaczmarek, O unowocześnienie kalkulacji warsztatowej 1951*

*Planowanie obróbki i dobór właściwych warunków skrawania...*

*Wpływ nowoczesnych metod technologicznych na oszczędności materiałowe*

*Frezowanie*

*Wydajność szlifowania*

*Obróbka na gorąco*

*Kolesow*

*Próba toczenia nożem ukształtowanym wg Niekrasowa-Kolesowa*

*Metoda termokolorów*

## ANEKS 2

J. 16 Pomiar sił i momentów

*Momentomierz zgniotkowy M – 1 1953*

*Momentomierz sprężynowy stroboskopowy typu M - 2*

*Momentomierz sprężynowy stroboskopowy M – 3 1953*

*Charakterystyka momentomierza WB-7*

*Momentomierz WB-7*

*Dokumentacja momentomierza WB-8 wg projektu W.B. 1956*

*Opracowanie wyników pomiarów sił i momentów siłomierzem wieloskładowym WB – 10 1955*

J. 17 Jw.

*Obliczanie sił skrawania na podstawie pomiarów siłomierzem 15 składowym WB-10 1954*

*Wskazania dla opracowania wyników skrawania przy użyciu siłomierza 15 składowego 1955*

*La methode de la determination des forcrd et des moments... 1957*

*A method of determining forces and moments acting on a cutting tool 1957*



*Analiza sił i momentów działających na ostrze mocowane siłami skrawania*  
*Cechowania momentomierza WB-8 1954*  
*Cechowanie przyrządu do pomiarów  $do+f(P)$*   
*Pomiar pracy właściwej skrawania 1954*  
*Wykres cechowania momentomierza M-4 1954*

### ANEKS3

*J.19 Zagadnienia narzędziowe*  
*Podstawy teoretyczne procesu samozwijania się wiórów i wynikająca stąd nowa konstrukcja ostrza*  
*Wkładki – ostrza mocowane siłami skrawania*  
*Analiza układu ostrza skrawającego 1955*  
*Streszczenie wykładu, „Geometria ostrza i jej znaczenie...*  
*Wpływ rowka na powierzchnię natarcia na trwałość narzędzia*  
*Nóż Kolesowa 1953*  
*Wydajność narzędzi 1946*  
*Trwałość i wydajność narzędzi 1946*  
*W.B., Andrzej Józefik, Centralne ostrzenie narzędzi*  
*Sowieckie spieki*

### ANEKS 4

*J. 27. Nauczanie i postęp techniczny*  
*Przemówienie wygłoszone na pierwszym Walnym Zgromadzeniu Stowarzyszenia Inżynierów Polskich 1946*  
*Cele i zadania Zakładu Mechanicznej Obróbki Materiałów Akademii Górniczej 1947*  
*Rola inżyniera elektromechanika w przemyśle górniczym i hutniczym 1948*  
*Zjazd pracowników naukowych z dziedziny obrabiarek i obróbki mechanicznej... 1949*  
*Rola nauczycielstwa w okresie budowy podstaw socjalizmu 1949*  
*Nauka w służbie planu 6 letniego 1950*  
*Gospodarka planowa – podstawa siłą rozwoju kraju*  
*Rola kół naukowych w rozwijaniu zainteresowań i pracy naukowej studentów ... 1953*  
*Prace wstępne z zakresu organizacji i planowania badań naukowych*  
*Zadania polskich naukowców w świetle wytycznych II Zjazdu PZPR 1954*  
*Uwagi dotyczące „Wytycznych do wyposażenia warsztatów szkolnych w obrabiarki i urządzenia*  
*W zakresie narzędzi*  
*Podstawowe zasady i metoda planowania gospodarki narodowej*

### ANEKS 5

*J. 28. Nauka w ZSRR*  
*Szkolnictwo Wyższe i Nauka w ZSRR*  
*Osiągnięcia Związku radzieckiego w dziedzinie szkolnictwa wyższego i nauki*  
*Imponujące osiągnięcia wyższego szkolnictwa w Związku Radzieckim „Dziennik Polski” 1949*  
*Osiągnięcia w szkolnictwie ZSRR w zakresie nauki i wychowania młodzieży studiującej „Po prostu”*  
*Uniwersytet Leningradzki pogadanka radiowa 1949*  
*Akademia Nauk ZSRR referat 1949*  
*Szkoły zawodowe w ZSRR 1949*  
*Osiągnięcia techniki radzieckiej. Obrabiarki 1953*

*Osiągnięcia techniki radzieckiej w zakresie obrabiarek i obróbki stali* 1949  
*Nauka i technika w Związku Radzieckim* 1949  
*„uczymy się i korzystamy z radzieckich doświadczeń i osiągnięć „Gazeta Krakowska”* 1950  
*Wkład naukowców radzieckich w postęp techniki,* 1950  
*...Podczas ostatniego sześciotygodniowego pobytu w ZSRR...* 1952  
*Nauka radziecka i nauka polska w służbie mas pracujących* 1953  
*Wkład naukowców radzieckich w dzieło pokoju* 1950  
*Plan 5. Letniej odbudowy gospodarczej ZSRR i jego osiągnięcia* 1948

#### ANEKS 6

*J. 29. Współpraca nauki z praktyką*  
*Na nowym etapie współpracy naukowców z robotnikami* 1950  
*Współpraca naukowców z robotnikami jako czynnik postępu i rozwoju nauki polskiej*  
*Racjonalizatorzy i naukowcy* 1951  
*O współpracy naukowców radzieckich z robotnikami wywiad...* 1951  
*W przededniu Ogólnokrajowej Narady naukowców z Racjonalizatorami Produkcji we Wrocławiu* 1951  
*Zjazd racjonalizatorów i naukowców nafcjarzy...* 1951  
*... Zagadnienia powiązania teorii z praktyką...*  
*... w roku bieżącym Polska Ludowa...* 1953  
*Osiągnięcia pracowników naukowych Akademii Górniczo-Hutniczej w zakresie współpracy z przemysłem...* 1954  
*Kierunek natarcia – postęp techniczny* 1955  
*Współpraca nauki z praktyką*

#### ANEKS 7

*J. 33 Współpraca w sprawach naukowych*  
*Katedra Obróbki Metali Politechniki Warszawskiej (A. Dmochowski)* 1956  
*Instytut Podstawowych Problemów Techniki PAN (Ignacy Malecki)* 1955  
*Państwowe Wydawnictwo Naukowe* 1955  
*Witold Szymanowski* 1955  
*Jan Buchholtz* 1954  
*Komisja dla opracowania wytycznych do planu prac szczególnie ważnych dla gospodarki narodowej w dziedzinie budowy maszyn PAN* 1954  
*A [?] Sadowski* 1955  
*Z Bodnar* 1955  
*E. Bryjak* 1953  
*Zalewski* 1953  
*Eugeniusz Górski* 1952  
*Instytut Obrabiarek i Obróbki Skrawaniem (Henryk Siemiatycki)* 1952  
*Technikum Mechaniczno-Elektryczne w Cieszynie (Franciszek Czernik)* 1952  
*„Przegląd Mechaniczny” redakcja* 1951  
*Stanisław Kunstetter* 1948, 1950  
*Gliwickie Zakłady Hutnicze* 1949  
*Zakład Obróbki Metali II Politechniki warszawska (Edmund Ośka)* 1949  
*H. Bobowicz* 1948  
*E. Żmihorski* 1948  
*Łukasz Terczyński* 1947  
*Chowaniec* 1946  
*Instytut Techniczny Uzbrojenia, Ministerstwo Przemysłu* 1946

Politechnika Śląska w Gliwicach (Władysław Kuczewski) 1945  
Wacław Moszyński 1945

### ANEKS 8

J. 34 *Dorobek naukowy i działalność, prace kandydackie, skrypty i artykuły*

Prace kandydackie

Leon Darmochwał

Andrzej Latour

Tadeusz Opolski

Stanisław Snopka

Opinie o działalności naukowej

Kazimierz Albiński

Franciszek Ciborowski

Stanisław Kunstetter

W. Majewski

Oktawian Popowicz

Tadeusz Riedl

Michał Skarbiński

Zbigniew Zbichorski

Recenzje

*Aleksander Tomaszewski, Geometria powierzchni części maszynowych* 1955

Władysław Chowaniec, *Zarys obróbki drogą skrawania* 1951

Jerzy Miracki, *Przeciagacze* 1949

*O metodzie tow. Klaji* 1954

S. Szulc, *Geometria ogólna*

### ANEKS 9

J. 36 I Kongres Nauki Polskiej

*Planowanie i organizacja współpracy nauki i przemysłu w zakresie obróbki skrawaniem*

*W przededniu Pierwszego Kongresu Nauki Polskiej*

*Referat zbiorczy grupy problemowej „Teoria Skrawaniem”*

*Znaczenie Kongresu nauki w rozwoju nauk mechanicznych*

*Znaczenie budowy maszyn w rozwoju społeczeństwa*

*Referat sekcyjny*

Zestawienie sygnatur dawnych z nowymi

1.	18.
2.	2 a.
3.	2 b.
4.	2 b.
5.	4 a.
6.	4 b.
7.	5.
8	19 a.
9.	19 b.
10.	19 c.
11.	20 a-d.
12.	20 e-g.

13.	20 h-j.
14.	20 k-ł.
15.	17.
16.	3 a.
17.	3 b.
18.	3 c.
19.	6.
20.	7.
21.	8.
22.	9 a.
23.	9 b.
24.	10.
25.	11.
26.	14.
27.	24.
28.	22.
29.	23.
30.	16.
31.	15.
32.	25.
33.	12.
34.	13.
35.	21.
36.	21.
37.	22.
38.	9 a.
39.	1.
40.	4 a.
41.	2 b.
42.	9 a.